

Sylabus 2018/2019

Opis przedmiotu kształcenia

Nazwa modułu/przedmiotu	HIGIENA I EPIDEMIOLOGIA	Grupa szczegółowych efektów kształcenia	
		Kod grupy G	Nazwa grupy Prawne i organizacyjne aspekty medycyny
Wydział	Lekarski		
Kierunek studiów	Lekarski		
Specjalności	nie dotyczy		
Poziom studiów	jednolite magisterskie X*		
Forma studiów	stacjonarne niestacjonarne X		
Rok studiów	II	Semestr studiów:	zimowy X
Typ przedmiotu	obowiązkowy X		
Rodzaj przedmiotu	podstawowy X		
Język wykładowy	angielski X		

* zaznaczyć odpowiednio, zamieniając na X

Liczba godzin

Forma kształcenia

Jednostka realizująca przedmiot	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytorne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie (Czas pracy własnej studenta)	E-learning (E1)
Semestr zimowy:														
Katedra i Zakład Higieny				30										
Semestr letni														
Razem w roku: 30														
Katedra i Zakład Higieny				30										

Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)

- C1. Znajomość podstaw higienicznego trybu życia i pracy oraz nauki, higiena rąk.
- C2. Znajomość podstaw epidemiologii, rodzaju badań, wyprowadzania wniosków z obserwacji epidemiologicznych i wykorzystywania informacji epidemiologicznej do oceny sytuacji zdrowotnej populacji.
- C3. Poznanie epidemiologii chorób niezakaźnych i zakaźnych, zasad prowadzenia dochodzenia i nadzoru epidemiologicznego oraz planowania działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia. Wskaźniki demograficzne a ich znaczenie w medycynie i profilaktyce.
- C4. Uświadomienie zagrożeń zdrowotnych (dla pacjentów i personelu medycznego) związanych z działalnością placówek opieki zdrowotnej.
- C5. Poznanie zasad żywienia i higieny żywności; znajomość niedoborów żywieniowych i znaczenia diety dla zdrowia, a także chorób przenoszonych drogą pokarmową.
- C6. Znajomość zasad higieny środowiskowej (miejsce zamieszkania, pracy i nauki z uwzględnieniem czynników ryzyka oraz ergonomii), psychicznej (stres i jego zwalczanie, higiena snu, uzależnienia), higieny wieku rozwojowego, dojrzewania i wieku podeszłego.

Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:				
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol
W 01	G.W1	Zna metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, opisuje strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie ocenia problemy zdrowotne populacji; określa ryzyko zachorowania interpretuje miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności, ocenia sytuację epidemiologiczną chorób powszechnie występujących w kraju.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. określić od jakich czynników zależy stan zdrowia populacji i rozpowszechnienie chorób; podać i obliczyć mierniki stanu zdrowia populacji / dla podanych danych/	CN
W 02	G.W2	Konstruuje plan badań epidemiologicznych, określa ich cel, zbiera informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przewlekłych oraz planuje działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. na podstawie podanych danych i wskazanego celu badań potrafi zaplanować odpowiednie badanie epidemiologiczne	CN
W 03	G.W3	Korzysta z danych statystycznych, interpretuje dane, wyprowadza wnioski, wytycza cele nadzoru i kontroli epidemiologicznej w konkretnie opisanych sytuacjach.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np., zinterpretować podane dane, podać wnioski, określić cele nadzoru i kontroli epidemiologicznej	CN
W 04	G.W5	Określa cele pierwotnej i wtórnej profilaktyki, umie skonstruować proste programy i zalecenia promocji zdrowia i właściwie dobrać do potrzeb zdiagnozowanych problemami epidemiologicznymi.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. podaje i/ lub rozpoznaje przykłady profilaktyki pierwotnej i wtórnej; wyjaśnia znaczenie żywienia i stylu życia w profilaktyce i rozwoju chorób	CN
W 05	G.W13	Zna sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka, wady i zalety różnego typu badań epidemiologicznych oraz miary świadczące o obecności zależności przyczynowo-skutkowej; oraz miary świadczące o obecności zależności przyczynowo-skutkowej; posługuje się danymi statystycznymi, umie zinterpretować EBM.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. podaje i/ lub rozpoznaje przykłady różnych badań epidemiologicznych, podaje ich wady i zalety, dla podanych danych szacuje ryzyko: oblicza ryzyko względne bezwzględne, iloraz szans oraz podaje interpretacje uzyskanych wyników	CN
W 06	G.W19	Zan zasady pracy z materiałem	Podczas odpowiedzi ustnej,	CN

		biologicznym i zakaźnym, zna higienę szpitalną i miejsca pracy, zna zasady higieny i wiedzy o utylizacji odpadów szpitalnych, zna epidemiologię chorób zakaźnych i przewlekłych, sposoby zapobiegania ich występowaniu na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego.	kartkówkek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. określa przyczyny i skutki zakażeń szpitalnych, podaje zasady i etapy higienicznego mycia rąk oraz najczęściej popełniane błędy, zasady utylizacji odpadów szpitalnych; podaje zasady profilaktyki na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego.	
U 01	G.U1	Korzysta z źródeł demograficznych (dane US, Demoskop GUS i inne bazy danych) pracuje z wykorzystaniem źródeł literaturowych.	Podczas pracy własnej i na zajęciach potrafi korzystać ze źródeł demograficznych i literaturowych, przedstawia referat, prezentacje na zadany temat	CN
U 02	G.U2	Zbiera informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przeprowadza wywiad środowiskowego narażenia na czynniki zaburzające zdrowie (hałas, ekspozycja na toksyny, metale ciężkie, wibracje itp.).	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówkek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. podać etiologię, czynniki ryzyka chorób zakaźnych, wyjaśnić znaczenie czynników zaburzające zdrowie (hałas, ekspozycja na toksyny, metale ciężkie, wibracje itp.). W czasie pracy na zajęciach / w grupach/wie jak zebrać odpowiednie informacje i potrafi przeprowadzić wywiad epidemiologiczny dla zadanego problemu epidemiologicznego	CN
U 03	G.U6	Przestrzega zasad higieny pracy by uniknąć popełnienia błędu medycznego oraz planuje działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówkek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi określić zagrożenia na różnych stanowiskach pracy, w tym te związane z wykonywaniem zawodów medycznych, podaje zasady profilaktyki na różnych stanowiskach pracy W czasie pracy na zajęciach / w grupach/ potrafi zaplanować działania profilaktyczne dla zadanego problemu zdrowotnego Na ćwiczeniach praktycznych; potrafi przeprowadzić prawidłową procedurę mycia/dezynfekcji rąk	CN

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK - samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: Wiedza: 5; Umiejętności: 4; Kompetencje społeczne: nie dotyczy

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	30
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	51
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	81
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	4,5
Uwagi: Brak	
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)	
Wykłady - nie dotyczy	
Seminaria - nie dotyczy	
Ćwiczenia kierunkowe -niekliniczne	
1. Higiena i epidemiologia Definicje, cele, zadania. Determinanty zdrowia. Zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
2. Typy badań epidemiologicznych. Wnioskowanie przyczynowe. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
3. Obliczanie wskaźników epidemiologicznych. Mierniki ryzyka i metody oceny ryzyka i ilorazu szans. Standaryzacja wskaźników. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
4. Epidemiologia chorób zakaźnych. Postępowanie w ognisku epidemii. Profilaktyka chorób zakaźnych. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
5. Zagrożenia zawodowe dla zdrowia (fizyczne, chemiczne, biologiczne); ocena ryzyka. Zagrożenia zdrowotne na wybranych stanowiskach pracy w ochronie zdrowia. Profilaktyka w ochronie zdrowia. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)KP	
6. Zakażenia szpitalne. Zasady higieny stanowiska pracy pracowników zawodów medycznych. Higiena rąk. Mycie i dezynfekcja rąk. Choroby brudnych rąk – ćwiczenia z wykorzystaniem lampy. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
7. Zasady higieny żywienia. Zapotrzebowanie energetyczne, podstawowa i ponadpodstawowa przemiana materii - obliczanie zapotrzebowania energetycznego studentów. Zaburzenia stanu odżywienia organizmu człowieka i ich wpływ na zdrowie. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
8. Rola żywienia w rozwoju i profilaktyce chorób. Zdobywanie i stosowanie wiedzy z zakresu dietetyki i profilaktyki chorób na podstawie piśmiennictwa – ćwiczenia z umiejętności korzystania z literatury fachowej. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
9. Higiena wieku rozwojowego, okresu dojrzewania i wieku podeszłego. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
10. Zanieczyszczenie wód – czynnik chorobotwórczy. Znaczenie biologiczne wody. Niedobór wody na świecie – statystyka. Szkodliwość czynników biologicznych i chemicznych w ściekach. Uzdatnianie wody, wskaźniki stanu czystości wód - interpretacja wyników badań. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
11. Higiena psychiczna: stres, jego źródła i sposoby eliminacji; higiena snu; uzależnienia. Choroby społeczne: nikotynizm, alkoholizm, narkomania (rozpoznawanie, skutki zdrowotne, leczenie i profilaktyka). (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
12. Czynniki wpływające na zdrowie w pomieszczeniach. Zespół chorego budynku i choroby związane z przebywaniem w budynkach. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
13. Profilaktyka i epidemiologia wybranych chorób niezakaźnych. Czynniki ryzyka tych chorób. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
14. Bezpieczeństwo i higiena pracy. Ochrona osobista pracowników. Choroby zawodowe. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
15. Zajęcia umożliwiające indywidualne odrobienie zaległości spowodowanych absencją studenta. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)	
Inne - nie dotyczy	
Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)	
1. Bonita R., Beaglehole R., Kjellstrom T. Basic Epidemiology. 2 nd ed. Geneva: World Health Organization; 2006	
2. Population Health: Concepts and Methods. – T. Kue Young 2004 Oxford University Press	
3. Lippmann M (ed.). Environmental Toxicants – Human Exposures and Their Health Effects. 3rd ed. Hoboken: John Wiley& Sons, Inc.; 2009	
Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)	

1. European Centre for Disease Prevention and Control. Annual Epidemiological Report on Communicable Diseases in Europe 2010. Stockholm: ECDC; 2010
2. Epidemiology for Public Health Practice. – Robert H. Friis, Thomas Sellers, 2013, Jones & Bartlett Learning
3. Snashall D., Patel D (eds.) ABC of Occupational and Environmental Medicine. 2nd ed. London: BMJ Publishing Group; 2003

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Sala seminaryjna, rzutnik multimedialny

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Znajomość zrealizowanego programu statystyki medycznej oraz programu biochemii medycznej. Znajomość fizjologii człowieka i biologii medycznej.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania, jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)

Każda nieobecność musi być odrobiona, łącznie z dniami rektorskimi i godzinami dziekańskimi.

Dopuszczenie do egzaminu:

Zaliczenie ćwiczeń – oceniana jest indywidualna aktywność, stosunek do przedmiotu i kadry dydaktycznej oraz kolegów;

Zaliczenie wszystkich kolokwii pisemnych i kartkówek

Obecność na wszystkich ćwiczeniach kierunkowych – nieklinicznych lub odrobienie zaległych zajęć z wyrównaniem wiedzy spowodowanej absencją na zajęciach (nie więcej niż 2).

Zaliczenie przedmiotu Higiena z Epidemiologia: pozytywny wynik egzaminu pisemnego, testowego składającego się z 60 pytań – ocena pozytywna to 60% poprawnych odpowiedzi.

Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu:
Bardzo dobra (5,0) Wynik z testu $\geq 92\%$ poprawnych odpowiedzi	WIEDZA OCZEKIWANA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej Znajomość literatury uzupełniającej
Ponad dobra (4,5) Wynik z testu 86% - 91% poprawnych odpowiedzi	Swoboda w poruszaniu się w zagadnieniach higieny i epidemiologii Wyprowadzanie wniosków i rozwiązań z danych źródłowych
Dobra (4,0) Wynik z testu 79% - 85% poprawnych odpowiedzi	WIEDZA WSKAZANA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej Znajomość literatury uzupełniającej
Dość dobra (3,5) Wynik z testu 71%-78% poprawnych odpowiedzi	
Dostateczna (3,0) Wynik z testu 60% - 70% poprawnych odpowiedzi	WIEDZA KONIECZNA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej

Nawa jednostki prowadzącej przedmiot:	Katedra i Zakład Higieny
Adres jednostki	ul. J. Mikulicza-Radeckiego 7, 50-345 Wrocław
Nr telefonu	71 784 1502
E-mail	wl-10@umed.wroc.pl
Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	Prof. dr hab. Krystyna Pawlas
Nr telefonu	71 784 1501
E-mail	krystyna.pawlas@umed.wroc.pl

<i>Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:</i>	<i>stopień/tytuł naukowy lub zawodowy</i>	<i>dziedzina naukowa</i>	<i>Wykonywany zawód</i>	<i>Forma prowadzenia zajęć</i>
Krystyna Pawlas	profesor	biologia medyczna	nauczyciel akademicki nauki o życiu	ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne)
Agata Kawalec	doktor	medycyna	nauczyciel akademicki lekarz	ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne)
Anna Kawalec	lekarz	medycyna	doktorant	ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne)
Małgorzata Chowaniec	lekarz	medycyna	doktorant	ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne)

Data opracowania sylabusa
29.06.2018 r.

Sylabus opracował(a)
prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
KATEDRA I ZAKŁAD HIGIENY
kierownik

.....
prof. dr hab. Krystyna Pawlas

Podpis Dziekana właściwego wydziału

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu

.....
prof. dr hab. Andrzej Hendrich

prof. dr hab. Andrzej Hendrich